

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е
№ 167
София, 25.07. 2017 година

Върховният касационен съд на Република България, първо търговско отделение, в закрито заседание на двадесет и втори май две хиляди и седемнадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЕЛЕОНОРА ЧАНАЧЕВА
ЧЛЕНОВЕ: РОСИЦА БОЖИЛОВА
ЛЮДМИЛА ЦОЛОВА

изслуша докладваното от съдията Чаначева т.дело № 950/2017 година.

Производството е по чл.288 ГПК, образувано по касационна жалба на К. Д. Д. от [населено място] против решение №5 от 09.01.2017 г. по т.д. №548/2016 г. на Варненски апелативен съд.

Върховният касационен съд, състав на първо търговско отделение, за да се произнесе взе предвид следното:

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 283 ГПК срещу подлежащ на обжалване съдебен акт.

С изложението си по чл.284, ал.3, т.1 ГПК, касаторът, чрез пълномощника си-адв. М. П. е поддържал наличие на основание по чл.280, ал.1, т.1 ГПК, чийто текст е възпроизвел и е интерпретирал т.1 на ТР ОСГТК №1/09г. Поставил е въпросът – „ Кога става изискуемо задължението за връщане на дадено при начална липса на основание, съответно откога се дължи обезщетение за забава.” Върховният съд, с решението предмет на обжалване, е приел, че при уважаване на иск с правно основание чл.55, ал.1, пр.1-во ЗЗД се дължи връщане на даденото при начална липса на основание, със законна лихва с начален момент – покана за изпълнение, получаването на която поставя длъжника в забава, съгласно чл.84, ал.2 ЗЗД. Съдът е направил този извод като се е позовал на решение №176 от 13.06.2012г. по т. д.№1078/2010г. на ВКС, I т.о. постановено по чл.290 ГПК. Така с оглед данните по делото и поради това, че не е установено да е изпращана покана, претенцията на ищеца за обезщетение за вреди от забава е счетена основателна от съставът на ВАпС, от постъпване на исковата молба, като в останалата част по претендираната мораторна лихва искът е счетен за неоснователен. С оглед тези мотиви на решаващият съд, поставеният от касатора въпрос е включен в

предмета на делото и е обусловил крайният изход за основателността на претенцията.

С решение №176 от 13.06.2012г. по т. д. №1078/2010г. на ВКС, I т.о. постановено по чл.290 ГПК, цитирано от въззивният съд е формирана задължителна за съдилищата практика по въпроса – „Дали при уважаване на иск по чл.55,ал.1, пр. 1-во ЗЗД се дължи връщане само на даденото по нищожният договор или се дължи и обезщетение, и по-конкретно дължи ли се лихва върху даденото по нищожен договор и ако се дължи от кой момент.” Така като част от поставеният правен въпрос, по който е налице произнасяне е и началният момент на дължимост на лихва за забава, при наличие предпоставки по чл.55, ал.1, пр.1-во ЗЗД, който е общ по отношение на всички факти, които релевират начална липса на основание. По така поставеният въпрос касационният състав на I т.о. е приел, че при уважаване на иск с правно основание чл.55, ал.1, пр.1-во ЗЗД се дължи връщане на даденото при начална липса на основание, със законна лихва дължима от поканата за изпълнение, получаването, на която поставя длъжника в забава.съгласно чл.84, ал.2 ЗЗД.

Касаторът е поддържал основание по чл.280, ал.1, т.1 ГПК по поставеният от него и цитиран по-горе въпрос, като във връзка с така поддържаното основание е представил решение №985 от 01.09.2010г. по гр.д. №2924/2008г.на ВКС, II г.о., постановено по реда на чл.290 ГПК. С това решение е разрешен правният въпрос – „Дали и при начална липса на основание по чл.55, ал.1 ЗЗД е необходима покана по чл.84, ал.2 от ЗЗД за вземането за лихвите по чл.86 от ЗЗД”. Съставът на II г.о. е приел, че давностният срок на претенцията по чл.55, ал.1, пр.1-во ЗЗД, с оглед разясненията възприети с т.7 на ППВС1/79г. започва да тече още от деня на получаване на благо, като е направен извод, че поради това и покана по чл.84, ал.2 ЗЗД не е необходима, а лихвата се дължи от момента на получаване на сумата.

С оглед на така изложеното, налице е противоречива практика на различни състави на ВКС, в решения, постановени по реда на чл.290 ГПК, поради което настоящият състав приема, че следва да сезира ОСГТК на ВКС по реда на чл.292 ГПК с искане за постановяване на тълкувателно решение.

По тези съображения Върховният касационен съд, състав на първо търговско отделение

О П Р Е Д Е Л И:

СПИРА производството по т.д. №950/17г. на Върховен касационен съд , I т.о.
ПРЕДЛАГА на ОСГТК на ВКС да постанови тълкувателно решение по
следният въпрос : „Кога става изискуемо задължението за връщане на дадено
имуществено благо в хипотеза на чл.55, ал.1, пр.1-во ЗЗД - при начална липса
на основание и от кой момент се дължи обезщетението за забава.”
Определението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: